

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1889/2005/EK RENDELETE

(2005. október 26.)

a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

belüli készpénzforgalomra vonatkozó nemzeti ellenőrzés alkalmazásának lehetőségét.

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. és 135. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A Közösség egyik feladata, hogy a közös piac és a gazdasági és monetáris unió létrehozásával a Közösség egész területén előmozdítsa a gazdasági tevékenységek harmonikus, kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődését. E célból a belső piac egy olyan belső határok nélküli térség, ahol biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása.
- (2) A jogellenes tevékenységekből származó jövedelmeknek a pénzügyi rendszerbe történő bevezetése, valamint azok pénzmosást követő befektetése károsítja a megbízható és fenntartható gazdasági fejlődést. Ennek megfelelően a pénzügyi rendszerek pénzmosás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 1991. június 10-i 91/308/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ a pénzmosás – a hitelintézeteken és a pénzügyi szervezeteken keresztül folytatott ügyletek, valamint egyes szakmai formák felügyelete révén történő – megelőzését célzó közösségi mechanizmust vezetett be. Mivel fennáll annak a veszélye, hogy e mechanizmus alkalmazása a tiltott célú készpénzforgalom megnövekedéséhez vezet, a 91/308/EGK irányelvet ki kell egészíteni a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénzre vonatkozó ellenőrzési rendszerrel.
- (3) Jelenleg ilyen ellenőrzési rendszert csak néhány tagállam működtet saját nemzeti joga alapján. A jogszabályok közötti különbségek hátrányosan befolyásolják a belső piac megfelelő működését. Ezért közösségi szinten harmonizálni kell az alapelemeket a Közösség határait átlépő készpénzforgalom egyenértékű ellenőrzésének biztosítása érdekében. Az ilyen harmonizálás azonban nem érintheti a tagállamok tekintetében a Szerződés hatályos rendelkezéseivel összhangban a Közösségen

- (4) Figyelembe kell továbbá venni az egyéb nemzetközi fórumokon végzett kiegészítő tevékenységeket, különös tekintettel a Pénzügyi Akciócsoportra (Financial Action Task Force, a továbbiakban: „FATF”), amelyet a G-7 1989-es párizsi csúcstalálkozója hozott létre. A FATF 2004. október 22-i IX. külön ajánlása a kormányokat arra szólítja fel, hogy hozzanak intézkedéseket a fizikai készpénzforgalom feltárására, beleértve egy nyilatkozati rendszert vagy egyéb adatszolgáltatási kötelezettséget.

- (5) Ennek megfelelően a kötelező nyilatkozattétel elvének a Közösségbe belépő vagy az azt elhagyó, bármely természetes személynél lévő készpénzre vonatkoznia kell. Ez az elv lehetővé tenné a vámhatóságok számára, hogy az ilyen készpénzforgalomról információt gyűjtsenek és adott esetben az információt más hatóságokhoz is továbbítsák. A vámhatóságok a Közösség határain vannak jelen – ahol az ellenőrzések a leghatékonyabbak –, és néhányan közülük már gyakorlati tapasztalatot is szereztek ezen a területen. A tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági szabályozás helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről szóló, 1997. március 13-i 515/97/EK tanácsi rendeletet ⁽⁴⁾ alkalmazni kell. E kölcsönös segítségnyújtásnak biztosítania kell a készpénzellenőrzés helyes alkalmazását, valamint az információ átadását, amely segíthet a 91/308/EGK irányelv céljainak megvalósításában.

- (6) Figyelemmel a nyilatkozattételi kötelezettség megelőzésre irányuló céljára és visszatartó jellegére, annak a Közösségbe való belépéskor és a Közösség elhagyásakor kell eleget tenni. A hatóságok fellépésének a jelentős készpénzforgalomra történő összpontosítása érdekében azonban kizárólag a 10 000 EUR küszöbértéket elérő vagy azt meghaladó értékű forgalom esik e kötelezettség hatálya alá. Továbbá azt is elő kell írni, hogy a nyilatkozattételi kötelezettség a készpénzt magánál tartó természetes személyre vonatkozik függetlenül attól, hogy az adott személy-e a tulajdonos.

⁽¹⁾ HL C 227. E, 2002.9.24., 574. o.⁽²⁾ Az Európai Parlament 2003. május 15-i véleménye (HL C 67. E, 2004.3.17., 259. o.), a Tanács 2005. február 17-i közös álláspontja (HL C 144. E, 2005.6.14., 1. o.), az Európai Parlament 2005. június 8-i álláspontja. A Tanács 2005. július 12-i határozata.⁽³⁾ HL L 166., 1991.6.28., 77. o. A 2001/97/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 344., 2001.12.28., 76. o.) módosított irányelv.⁽⁷⁾ A nyújtandó információra vonatkozóan közös előírást kell alkalmazni. Ez megkönnyíti a hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti információcserét.⁽⁴⁾ HL L 82., 1997.3.22., 1. o. A 807/2003/EK rendelettel (HL L 122., 2003.5.16., 36. o.) módosított rendelet.

- (8) Kívánatos az e rendelet egységes értelmezéséhez szükséges fogalommeghatározások kidolgozása.
- (9) A hatáskörrel rendelkező hatóságok által, az e rendelet értelmében összegyűjtött információt a 91/308/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett hatóságok részére kell továbbítani.
- (10) A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ és a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ alkalmazandó e rendelet értelmében a személyes adatoknak a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai általi feldolgozására.
- (11) Arra utaló jelek esetén, hogy a készpénzösszegek a 91/308/EGK irányelvben foglaltak szerint bármilyen jogellenes tevékenységhez kapcsolódnak, az e rendelet értelmében a hatáskörrel rendelkező hatóságok által összegyűjtött információkat egy másik tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai és/vagy a Bizottság részére továbbítani lehet. Hasonlóképpen rendelkezni kell arról is, hogy egyes információkat továbbítani kell az e rendeletben meghatározott küszöbértéknél alacsonyabb összegű készpénzforgalomra utaló jelek esetén is.
- (12) A hatáskörrel rendelkező hatóságokat a készpénzforgalom hatékony ellenőrzésének gyakorlásához szükséges jogkörrel kell felruházni.
- (13) A hatáskörrel rendelkező hatóságok hatáskörét ki kell egészíteni a tagállamok szankciók megállapítására vonatkozó kötelezettségével. Szankciókat azonban csak az e rendeletnek megfelelő nyilatkozattétel elmulasztása esetén lehet kiszabni.
- (14) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és így a belső piacon történő pénzmosás több államot érintő hatása miatt a rendelet célja közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az ugyan ezen cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően, ez a rendelet nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (15) Ez a rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja az Európai Unióról szóló Szerződés 6. cikkének (2) bekezdésében elismert, illetve az Európai Unió alapjogi chartájában, különösen 8. cikkében ismét átvett elveket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Cél

(1) Ez a rendelet kiegészíti a hitelintézeteken és pénzügyi szervezeteken keresztül folytatott ügyletek, valamint egyes szakmai formák tekintetében a 91/308/EGK irányelv rendelkezéseit azáltal, hogy harmonizált szabályokat állapít meg a Közösség területére belépő, illetve az azt elhagyó készpénz hatáskörrel rendelkező hatóságok általi ellenőrzésére.

(2) Ez a rendelet nem érinti a Közösségen belüli készpénzforgalom ellenőrzését célzó nemzeti intézkedéseket, amennyiben az ilyen intézkedéseket a Szerződés 58. cikkével összhangban hozták.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „hatáskörrel rendelkező hatóságok”: a tagállamok vámhatóságai vagy bármely egyéb, e rendelet alkalmazására a tagállamok által felhatalmazott hatóság;
2. „készpénz”:
 - a) a bemutatóra szóló átruházható értékpapírok, beleértve a bemutatóra szóló pénzügyi eszközöket, pl. utazási csekkek; olyan átruházható értékpapírok (beleértve a csekkeket, váltókat és fizetési megbízásokat), amelyek vagy fiktív kedvezményezett részére – korlátozás nélkül – bemutatóra szólnak, vagy egyébként olyan jellegűek, hogy az értékpapír tulajdonjoga az átadással kerül átruházásra; valamint az aláírt, de a kedvezményezett nevét nem jelző hiányos értékpapírok (beleértve a csekkeket, váltókat és fizetési megbízásokat);
 - b) valuta (bankjegyek és pénzermék, amelyek csereeszközként forgalomban vannak).

3. cikk

Nyilatkozattételi kötelezettség

(1) Az a Közösségbe belépő, vagy a Közösséget elhagyó természetes személy, aki 10 000 EUR vagy azt meghaladó értékű készpénzt tart magánál, köteles erről az összegről e rendelettel összhangban azon tagállam hatóságának nyilatkozni, amelyen keresztül a Közösségbe belép vagy elhagyja azt. A nyilatkozattételi kötelezettség nem teljesül, amennyiben a közölt információ téves vagy hiányos.

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

(2) Az (1) bekezdésben tett nyilatkozat a következőket tartalmazza:

- a) a nyilatkozattevő teljes neve, születési ideje és helye, valamint állampolgársága;
- b) a készpénz tulajdonosa;
- c) a készpénz tervezett címzettje;
- d) a készpénz összege és fajtája;
- e) a készpénz származása és tervezett felhasználása;
- f) a szállítási útvonal;
- g) szállítóeszközök.

(3) Az információt – az (1) bekezdésben említett tagállam rendelkezésének megfelelően – írásban, szóban vagy elektronikus formában kell közölni. A nyilatkozattevőnek azonban kérésére jogában áll az információt írásban benyújtani. Írásos nyilatkozat benyújtása esetén a nyilatkozattevő részére kérésre záradékkal ellátott másolatot kell kiállítani.

4. cikk

A hatáskörrel rendelkező hatóságok jogköre

(1) A 3. cikk szerinti nyilatkozattételi kötelezettség teljesítésének ellenőrzése céljából a hatáskörrel rendelkező hatóságok tisztviselőit a nemzeti jogszabályokban meghatározott feltételeknek megfelelően fel kell hatalmazni a természetes személyek, poggyászuk és szállítóeszközük ellenőrzésére.

(2) A 3. cikk szerinti nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása esetén a nemzeti jogszabályokban meghatározott feltételekkel összhangban a készpénz közigazgatási határozattal lefoglalható.

5. cikk

Az információ rögzítése és feldolgozása

(1) A 3. és/vagy a 4. cikknek megfelelően kapott információt a tagállamnak a 3. cikk (1) bekezdésében említett hatáskörrel rendelkező hatóságai rögzítik és dolgozzák fel, valamint azt az adott tagállamnak a 91/308/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett hatóságai számára hozzáférhetővé teszik.

(2) Amennyiben a 4. cikkben meghatározott ellenőrzésekből úgy tűnik, hogy valamely természetes személy a 3. cikkben megállapított küszöbértéknél alacsonyabb összegű készpénzzel lép be a Közösségbe vagy hagyja el azt, és amennyiben jelek utalnak a készpénzforgalommal összefüggő, a 91/308/EGK irányelvben említett jogellenes tevékenységekre, úgy ezt az információt, az adott személy teljes nevét, születési idejét és helyét, állampolgárságát, valamint a használt szállítóeszköz

jellemzőit a 3. cikk (1) bekezdésében említett tagállam hatóságai rögzíthetik és feldolgozhatják, majd hozzáférhetővé tehetik az adott tagállam 91/308/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében említett hatóságai számára.

6. cikk

Információcsere

(1) Arra utaló jelek esetén, hogy a készpénzösszegek a 91/308/EGK irányelvben említett bármilyen jogellenes tevékenységhez kapcsolódnak, a 3. cikkben meghatározott nyilatkozat vagy a 4. cikkben meghatározott ellenőrzések révén kapott információt más tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai részére továbbítani lehet.

Az 515/97/EK rendeletet értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) Arra utaló jelek esetén, hogy a készpénzösszegek csalásból származó jövedelmek vagy bármely egyéb, a Közösség pénzügyi érdekeit sértő jogellenes tevékenységhez kapcsolódnak, az erre vonatkozó információt is továbbítani kell a Bizottság felé.

7. cikk

Harmadik országokkal folytatott információcsere

A kölcsönös igazgatási segítségnyújtás keretében az e rendelet értelmében kapott információt a tagállamok vagy a Bizottság harmadik országgal közölhetik, azon hatáskörrel rendelkező hatóságok hozzájárulásával, amelyek az információt a 3. és/vagy a 4. cikk szerint szerezték meg, valamint a személyes adatok harmadik országok részére történő továbbításáról szóló, vonatkozó nemzeti és közösségi rendelkezések betartása mellett. A tagállamok az információcsereéről értesítik a Bizottságot, amennyiben ez különösen lényeges e rendelet végrehajtása szempontjából.

8. cikk

Szakmai titoktartási kötelezettség

Minden információ, amely jellegénél fogva bizalmas, vagy amelyet bizalmas módon adnak meg, szakmai titoktartás alá tartozik. Ezeket az információkat a hatáskörrel rendelkező hatóságok nem hozhatják nyilvánosságra az információt szolgáltató személy vagy hatóság kifejezett engedélye nélkül. Az információ közzétevése megengedett, ha arra a hatáskörrel rendelkező hatóság a hatályban levő rendelkezések értelmében köteles, különösen bírósági eljárással kapcsolatban. Az információk nyilvánosságra hozatalának vagy közzétévése teljesen meg kell felelnie a hatályos adatvédelmi rendelkezéseknek, vagyis a 95/46/EK irányelvnek és a 45/2001/EK rendeletnek.

9. cikk

Szankciók

(1) Minden tagállam köteles a 3. cikk szerinti nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztásának esetén alkalmazandó szankciókat bevezetni. E szankcióknak hatékonyak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.

(2) A tagállamok 2007. június 15-ig értesítik a Bizottságot a 3. cikk szerinti nyilatkozattételi kötelezettség elmulasztása esetén alkalmazandó szankciókról.

10. cikk

Értékelés

A Bizottság a hatálybalépést követően négy évvel jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé e rendelet alkalmazásáról.

11. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2007. június 15-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2005. október 26-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BORELL FONTELLES

a Tanács részéről

az elnök

D. ALEXANDER